

Barns beskyttelse – retningslinjer i kommunikasjon

Disse retningslinjene er det viktig at vi som frivillige er bevisst på når vi formidler bilder og informasjon om barn i våre programmer. Og særlig dersom vi selv har vært på besøk og skal gjenfortelle dette til andre.

SOS-barnebyer er opptatt av åpenhet rundt måten vi jobber på og hvordan vi bruker våre midler. Et av målene med vår kommunikasjon er å oppmuntre folk til å støtte oss, og gode, troverdige, engasjerende og gripende historier om barn og familier er essensielt i dette arbeidet. Samtidig har SOS-barnebyer et ansvar for at barns rettigheter blir overholdt og at de ikke blir omtalt på en måte som kan være skadelig eller oppleves som en (utilbørlig) belastning. Beskyttelse av personopplysninger er en grunnleggende rettighet, og vårt informasjonsbehov må aldri føre til brudd på personvernlovgivingen eller på barns rett til beskyttelse.

«Vi respekterer barns rett til privatliv. Vårt behov for innhenting av materiell skal i så liten grad som mulig forstyrre det daglige livet til barn og familier i våre programmer. Ingen av våre innsamlings- eller PR-aktiviteter skal vise barn som «objekter for medfølelse eller medlidenhet», barn skal aldri be om donasjoner eller være forpliktet til å vise takknemlighet. Vi forteller historier om barn og deres familier på en sann og troverdig måte, og bruken av disse skal være under vår kontroll» (fra SOS-barnebyers «Fundraising Manual»).

Vår kommunikasjon skal aldri utsette barn for ytterligere sårbarhet gjennom å kunne bli identifisert og/eller kontaktet, fare eller krenkelse.

Personvernlovgivningen varierer fra land til land, men FNs barnekonvensjon er universell og gjelder alle barn i alle land I publisering av materiell om barn i våre programmer. Vi skal derfor rette oss etter FNs barnekonvensjon, SOS-barnebyers retningslinjer om barns beskyttelse og personvern, og lover og regler i landet materiell blir produsert og publisert.

Spesifikke retningslinjer

1. TILLATELSE TIL Å PRODUSERE/BRUKE/PUBLISERE MATERIELL	
<p>a. All publiserig av materiale med personer krever tillatelse. Ved publisering av materiell om mindreårige barn i våre programmer, trengs tillatelse fra en ansvarlig person.¹ Voksne bes direkte om tillatelse. Be om tillatelse før produksjonen starter.</p>	<p>Ansvarlig person vil ofte være forelder/foresatt, eldre familiemedlem eller slektning med omsorgsansvar. For barn i SOS-familier er barnebyen juridisk verge, og barnebyleder alternativt SOS-mor, pedagogisk ansatt har ansvaret. I familieprogrammene må også SOS-ansatte være med på rådføringen. I tillegg til en tillatelse fra personen det gjelder, er det også nødvendig med en vurdering om dette er det beste for personen.</p>
<p>b. Vi produserer/bruker/publiserer ikke materiell om barn/voksne i våre programmer uten samtykke fra familier og SOS-organisasjonen.</p>	<p>Hvis materiell skal brukes/publiseres av ekstern part eller brukes på eksponerende måte (f.eks hovedbilde på en kampanjeplakat), trengs skriftlig tillatelse; i andre tilfeller er muntlig tillatelse nok.</p> <p>Tillatelser som inneholder begrensninger for bruk av bilde og navn i samme publisering må respekteres.</p>
<p>c. Vi skal unngå å publisere bilder, videoer eller tekster av barn, ungdom og familier i SOS-programmer på private Facebook-sider/Twitter/andre sosiale medier.</p>	<p>Private personer skal ikke kunne legge ut bilder av barn som er gjenkjennelige da dette utsetter barn for risiko. Organisasjoner og bedrifter kan gjøre dette som en del av fundraising etter godkjenning fra SOS. Det skal ikke legges personlig info (navn, historie) om personer vist på bildet.</p>
2. SNAKKE MED BARN OG VOKSNE I PROGRAMMENE	
<p>Vi skal ikke</p> <ul style="list-style-type: none"> • stille sensitive spørsmål om bakgrunn og tidligere opplevelser direkte til barn/mindreårige/voksne • be barn og voksne snakke om donasjoner eller uttrykke takknemlighet for donasjoner/sponsorbidrag • gjøre/si noe som får dem til å føle seg som "objekter for medlidenhet" 	<p>Nødvending sensitiv informasjon om et barns bakgrunn, kan innhentes fra foreldre/foresatte eller andre SOS-ansatte. Da kan de også avklares om det er tilrådelig å snakke med barnet og dette.</p> <p>Historier hvor barn snakker om sin fortid eller uttrykker takknemlighet på eget initiativ, kan brukes så lenge det ikke vil være til vesentlig ulempe for barnet at det publiseres.</p> <p>Vi ber ikke barn bruke sine mest slitte klær/eller tar bilder av dem i uverdige positurer.</p>
3. BRUK AV NAVN	
<p>Vi anbefaler at barnets navn endres i vår kommunikasjon. Unntak til denne regelen kan tas opp med en representant fra HO KOM og/eller child protection gruppe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi informerer leseren tydelig at/hvorfor vi har endret navn. 	<p>Endre navnet til et vanlig/mye brukt navn. Bruk følgende formulering: <i>*Av hensyn til personvern er navnet endret.</i></p> <p>Vi endrer alltid barnets navn når tekst/lydoptak inneholder sensitiv informasjon. Eksempler på sensitiv informasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beskrivende bakgrunnsinformasjon om barnet, eks hva som har skjedd med foreldrene, opplevelser av vold/misbruk/traumatiske hendelser - personopplysninger som kan være stigmatiserende eller diskriminerende, eks alvorlig sykdom/nedsett funksjonsevne/negativ oppførsel

¹ For barn i SOS-familier (som inngår i fadderskapsprogrammet) har verge signert avtale om at informasjon om og bilder av barnet kan benyttes i PR/markedsaktiviteter. => Merk – dette gjelder kun tekst og bilder, produksjon av lyd eller videomateriale krever spesiell tillatelse.

4. SKILLE TEKST FRA VISUELL INFORMASJON	
<p>a. Når en tekst eller lydopptak inneholder sensitiv informasjon om barn, skal vi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ikke bruke bilder som avslører barnets identitet sammen med tekst/ikke vise barnet på en måte som avslører dets identitet på videoopptak • informere leseren/seeren tydelig at/hvorfor vi bruker andre bilder, spesielt hvis: <ol style="list-style-type: none"> 1) barnet er vist på en måte som skjuler hans/hennes identitet. 2) andre barn (som kan bli forvekslet med barnet man snakker om) blir vist. <p>b. Når et bilde eller video viser/forteller sensitive sider og avslører identitet, skal vi ikke skrive personlig informasjon i tekst/bildetekst/på lydspor/tekst vises på skjermen</p>	<p>Hva som er sensitiv informasjon i tekster er beskrevet i punkt 3.</p> <p>Forslag til andre motiver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - barn som ikke viser ansikt/kun deler av ansikt - en gruppe med flere barn/voksne - gjenstander som tilhører barnet - bilder av bygningen/fasiliteten - symbolbilder <p>Vurder også om teksten kan brukes uten bilde.</p> <p>Bruk av illustrasjonsmaterieill kan kommuniseres på følgende måte:</p> <p>[1] <i>Av hensyn til personvern er navnet endret.</i></p> <p>[2] <i>Av hensyn til personvern bruker vi ikke bilder som viser barnet.</i></p> <p>[3] <i>Av hensyn til personvern viser vi ikke barnet på film.</i></p> <p>Personlig info som navn, alder og interesser utelates. Lokasjon og fasilitet kan nevnes.</p> <p>Sensitive aspekter vist i visuelt materieill kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alvorlig sykdom - situasjon som kan oppleves som stigmatiserende eller diskriminerende

Husk: Er du i tvil, ta kontakt med sekretariatet 😊